

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Бюджет за 2008 г.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Бюджет за 2008 г.

София, ноември 2007 г.

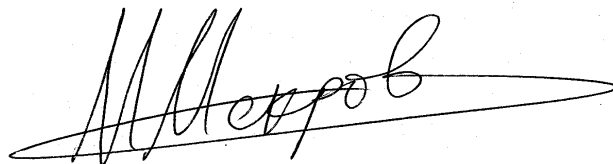
**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,**

За мен е чест в изпълнение на решението на Управителния съвет на Българската народна банка и на основание чл. 50 от Закона за БНБ да представя на Народното събрание на Република България бюджета на БНБ за 2008 година. Той е приет от УС на БНБ на 8 ноември 2007 г. и е обнародван в „Държавен вестник“.

Очакваните приходи и разходи, необходими за изпълнението на основните функции на банката, са планирани на основата на редица допускания за развитието на основните макроикономически показатели в страната и в света. Вътрешната икономическа среда се очаква да бъде благоприятна и през 2008 година, което ще доведе до запазване на стабилността на макроикономическата политика и външния инвеститорски интерес.

Настоящата публикация включва бюджета на БНБ във вида, в който е приет от УС на БНБ и даден за публикуване в „Държавен вестник“, оповестявания на целите и задачите на банката за следващата година, очакваното изпълнение на бюджета за 2007 година и предвидените приходи и разходи на БНБ за 2008 година.

С УВАЖЕНИЕ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Иван Искров', written over a horizontal line.

**ИВАН ИСКРОВ
УПРАВИТЕЛ НА БНБ**

Решение № 122

от 8 ноември 2007 г.

(Обнародвано в „Държавен вестник“, бр. 98 от 27 ноември 2007 г.)

Управителният съвет на Българската народна банка на основание чл. 16, т. 13 и чл. 48, ал. 1 от Закона за БНБ приема бюджета на Българската народна банка за 2008 г., както следва:

(хил. лв.)

Раздел I. Разходи за издръжка на БНБ	84 243
1. Разходи, свързани с издръжката на паричното обращение	24 702
2. Разходи за материали, услуги и амортизация	34 385
3. Разходи за персонал	19 268
4. Разходи за социални дейности	1 862
5. Други административни разходи	2 283
6. Разходи, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	1 743
Раздел II. Инвестиционна програма	35 724
1. Финансиране на ново строителство, реконструкция и модернизация	14 330
2. Придобиване на машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване	5 200
3. Електронизация на БНБ	15 822
4. Инвестиции, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	372

На основание чл. 50 от Закона за БНБ в тридесетдневен срок управителят на БНБ да представи на Народното събрание приетия от УС на БНБ бюджет на банката за 2008 година.

Цели и задачи на БНБ за 2008 г.

Основната цел на Българската народна банка е да поддържа ценовата стабилност чрез осигуряване стабилността на националната парична единица и провеждането на парична политика в съответствие с изискванията на Закона за БНБ. БНБ пуска в обращение банкнотите и монетите в страната, като се грижи за опазването на чистотата на парите в обращение, и е отговорна за унищожаването на изтеглените от обращение банкноти и монети. Функциите на банката са фокусирани също така върху управлението на международните валутни резерви, организацията и надзора върху платежните системи, управлението на наличнопаричното обращение и емисионната дейност, регулирането и надзора върху банките в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защита на интересите на вложителите. БНБ е фискален агент на правителството и официален депозитар на държавата и в качеството си на такъв събира и предоставя на Министерството на финансите информация за сметките на бюджетните организации в банките в страната и действа като агент по държавните дългове. С членството на България в Европейския съюз от 1 януари 2007 г. управителят на БНБ стана пълноправен член на Генералния съвет на Европейската централна банка, а представителите на банката са пълноправни членове на комитетите и работните групи на ЕСЦБ. Това поставя нови отговорности пред ръководството и служителите на банката.

Приетата Стратегия за развитие на Българската народна банка за периода 2004–2009 година дефинира средносрочните стратегически проекти, които БНБ трябва да осъществи, както и необходимите действия за тяхната успешна реализация. Основният проект в средносрочната стратегия на БНБ е интегрирането в ЕСЦБ и присъединяването на страната към еврозоната. Реализацията на тази основна стратегическа цел налага промени в политиката на банката по отношение на човешките ресурси, емитирането на банкноти и монети и управлението на наличнопаричния оборот, инвестициите в информационни технологии и физическа инфраструктура. Тези промени в политиката са вградени в бюджета на БНБ за 2008 г.

Политиката по управление на човешките ресурси е насочена към увеличаване на ефективността на служителите при изпълнение на конкретните задачи и допълнителна квалификация и изграждане на капацитет за успешна интеграция в ЕСЦБ. Политиката по формирането на работните заплати ще продължи да бъде насочена към ограничено нарастване на основните заплати и поставяне на тежест върху системата от бонуси, с което се цели постигането в по-голяма степен на обвързаност на общото възнаграждение с резултатите и приноса на всеки отделен служител за изпълнението на целите и задачите на Българската народна банка.

Производството на планираното количество банкноти и монети за 2008 г. ще осигури подмяната на изхабените банкноти в процеса на обращението и поддържане на запаси от банкноти и разменни монети, гарантиращи поддържането на чистотата и качеството на наличнопаричния оборот. С дейността си новосъздаденото акционерно Дружество за касови услуги (ДКУ АД) ще

подобри организацията на наличнопаричното обращение в страната и ще съкрати разходите за банките и техните клиенти.

Инвестиционната програма през 2008 г. е насочена в две основни направления: финансиране на проекта за изграждане на „Касов център на БНБ“, като предвидените средства ще се изразходват за извършване на грубо строителство на обекта; продължаване на финансирането на проекта за електронизацията на БНБ, в който основен приоритет е даден на подобряването на съществуващите системи, на повишаване сигурността, инфраструктурата и подобряване на управленските процеси.

При изпълнението на бюджета политиката на БНБ е насочена към оптимално разходване на средствата чрез подобряване на вътрешната организация на цялостната дейност и повишаване на ефективността при изпълнение на задълженията. Финансовата независимост на БНБ дава възможност за финансово обезпечаване изпълнението на функциите и отговорностите по националното законодателство, както и във връзка с членството в ЕСЦБ.

Изпълнение на бюджета на Българската народна банка за 2007 г.

При изготвянето на бюджета на банката за 2008 г. е взето предвид и изпълнението на бюджета за предходната година, като най-голямо отражение има степента на подготовка и изпълнение, а в някои случаи и на закъснение на някои проекти. За 2007 г. се очаква изпълнението на бюджета да бъде в размер на 68 332 хил. лв., или 93.8% от приетия бюджет.

Предвидените разходи за издръжка на паричното обращение, които са в размер на 22 984 хил. лв., се очаква да бъдат усвоени на 99.9%, или в размер на 22 961 хил. лв., за отпечатването на банкноти и отсичането на разменни монети. До края на декември ще бъде отпечатан планираният брой нови банкноти, което ще осигури нормално обслужване на клиентите на банката и поддържане на чистотата на наличнопаричното обращение.

До края на годината се очаква да бъдат усвоени всички средства, предвидени за отсичане на нови монети, на обща стойност 5097 хил. лв.

В разходите за външни услуги се очаква да се реализира икономия от 12.4% спрямо предвиденото в бюджета, която се дължи на ползване на по-малко консултантски услуги в сравнение с предвижданията, а така също на по-малко извършени разходи за пощенски, телефонни и телексни услуги.

Разходите за персонал и социалните разходи ще бъдат в рамките на предвидените в бюджета за 2007 година. Реализираните икономии, ако има такива, ще се използват за допълнително материално стимулиране в съответствие с вътрешните правила за организация на работната заплата в банката и с приноса на конкретните служители за изпълнението на задачите, стоящи пред Българската народна банка.

Икономии ще се реализират и от предвидените разходи, свързани с участието на банката в работата на ЕСЦБ, в резултат на прилагания консерватив-

вен подход при определяне на броя на участниците и дните за участие в работните срещи на ЕСЦБ и другите европейски институции.

Инвестиционната програма на банката се очаква да бъде изпълнена в размер на 66.3% от предвидената. Неусвояването на бюджета за инвестиции се дължи на забавяне на проекта за изграждане на касов център на БНБ, а така също и на прехвърляне на изпълнението на проекти, свързани с електронизацията на банката, за следващата година.

Бюджет на Българската народна банка за 2008 г.

Бюджетът на БНБ се състои от две части: разходи за издръжка и инвестиционна програма.

Разходите за издръжка на Българската народна банка за 2008 г. са определени в размер на 84 243 хил. лв., в т.ч. за амортизация – 16 500 хил. лв., което представлява нарастване с 11 378 хил. лв., или с 15.6% спрямо бюджета за 2007 година.

Разходите, свързани с издръжката на паричното обращение за 2008 година са свързани с ефективното изпълнение на функциите на банката съгласно Закона за БНБ. При определянето на необходимото количество банкноти и монети за 2008 година са взети предвид очакваното увеличение на парите в обращение, подмяната на изхабените банкноти в процеса на обращението и поддържането на запаси от банкноти и разменни монети, което ще даде възможност да се поддържа чистотата и качеството на наличнопаричния оборот.

Разходите, свързани с издръжката на паричното обращение, са в размер на 24 702 хил. лв. и представляват 29.3% от общите разходи. В бюджета на БНБ за 2008 година са предвидени средства за производството на банкноти и разменни и възпоменателни монети в размер на 23 169 хил. лв., с които ще бъдат отпечатани 160 млн. банкноти на обща стойност 17 146 хил. лв. При изготвянето на прогнозните разчети разходите са увеличени с 4.4% спрямо прогнозното изпълнение на бюджета за 2007 г. при заложен за производство през настоящата година 145 млн. броя банкноти.

Прогнозираните разходи за нови монети за 2008 г. са в размер на 6023 хил. лв., в т.ч. 5133 хил. лв. за отсичане на 105 млн. бр. разменни монети и 890 хил. лв. за юбилейни и възпоменателни монети. Предвидени са за отсичане сребърни и златни възпоменателни монети на различна тематика, като именити българи, християнство и историческо наследство и изкуство. Като цяло прогнозираните разходи за нови монети са увеличени с 18.2% спрямо бюджета за 2007 г., което се дължи на увеличение на цените на металите за заготовки и цената за изработка на разменните монети, както и на увеличение на тиража на монетите.

При прогнозиране на разходите за отпечатване на нови банкноти и за отсичане на монети са взети предвид и разходите, свързани с въвеждането на нови защитни елементи в банкнотата от купюра 10 лева.

Разходите за персонал са в размер на 19 268 хил. лв., или 22.9% от общите разходи, в т.ч. разходите по МСС 19 „Доходи на наети лица“ са определени въз основа на очакванията за размера на актюерските оценки на задълженията и на досегашния опит и са в размер на 695 хил. лв.

Средствата за заплати, осигуровки и социални дейности за 2008 година са съобразени с вътрешните правила за организацията на работната заплата и са разчетени на базата на утвърдените щатни бройки на банката и в съответствие с изискванията на чл. 23 от Закона за БНБ. Предвидени са средства за целеви награди и допълнително материално стимулиране на служителите през годината, които се изплащат по решение на Управителния съвет на БНБ. Същевременно при формирането на работните заплати банката ще продължи практиката на ограничено нарастване на основните заплати и поставяне на тежест върху системата от бонуси, с което се цели постигането в по-голяма степен на обвързаност на общото възнаграждение с резултатите и приноса на всеки отделен служител за изпълнението на целите и задачите на БНБ.

В щата на БНБ са включени 40 бройки за заемане от трудоустроени лица с определена група инвалидност, с което банката отговаря на норматива, определен в трудовото законодателство на страната.

Разходите за социални дейности се запазват на достигнатото през последните две години ниво, което е достатъчно за осъществяване на социалната програма на банката, и са в размер на 1862 хил. лв., в т.ч. разходите за доброволно пенсионно осигуряване в размер на 670 хил. лв. са определени на базата на необлагаемия минимум по чл. 208 и във връзка с чл. 204 от Закона за корпоративното подоходно облагане. Разходите за почивните бази на банката са 120 хил. лв.

Значително перо в бюджета на банката представляват *разходите за материали, услуги и амортизация* – 34 385 хил. лв., или 40.8%.

Значителни средства от бюджета на банката се ангажират за разходите за външни услуги, които са в размер на 16 767 хил. лв., или 19.9% от общите разходи на банката. Съществени са разходите за абонамент за информационни системи, като *Reuters*, *Bloomberg*, интернет и други – те са разчетени на 1912 хил. лв. За абонаментно поддържане на техниката са предвидени 1260 хил. лв., като са включени нови договори за поддръжка на сървъри и принтери, за които е изтекъл периодът на гаранционната поддръжка. В тази сума е включена и поддръжката на системата за управление на международните валутни резерви *TREMA* и допълнителното комуникационно оборудване. В абонаментната поддръжка на софтуерните продукти, на стойност 3639 хил. лв., са включени плащанията по договора за лицензите на *Microsoft Office*, абонаментната такса за техническата поддръжка на *Oracle* и системите *RINGS*, *SEPA*, *Finance Kit*, *Stemach* и др. В бюджета са заложили средства за поддръжка на допълнителните разработки в приложните програмни продукти, като съществен дял има поддръжката на Основната банкова информационна система (ОБИС).

Разходите за топлинна енергия, пощенски, телефонни, телексни и други услуги са съобразени с прогнозната инфлация за 2008 година и представляват 1558 хил. лв.

Предвидени са средства в размер на 2446 хил. лв. за покриване на разходите по договори за охрана с МВР и Националната служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ПБЗН). За 2008 година са предвидени средства за увеличение на възнагражденията, средства за изплащане на тримесечни допълнителни възнаграждения и средства за обезщетения при пенсиониране на служители на МВР и ПБЗН. С бюджета за 2008 г. ще продължи оптимизирането на разходите за охрана, като частта, свързана с охраната на „Монетен двор“ ЕООД, „Печатница на БНБ“ АД и „Дружество за касови услуги“ АД, ще се заплаща, както и досега, от самите дружества.

Разходите за ремонти в размер на 1938 хил. лв. са разчетени за довършване на започнатите ремонти в сградите на БНБ и адаптирането им към изискванията на променената нормативна база в строителството. През 2008 г. ще се извършват строителни и монтажни работи на архивохранилището в „Монетен двор“ ЕООД за нуждите на банката. Ще бъдат извършени строително-монтажни работи и текущи ремонти на почивните бази на БНБ и сградите на регионалните касови служби в Пловдив, Варна и Плевен. В тези сгради в последните няколко години не са извършвани ремонти. Предвидени са разходи за извършване на аварийен и текущ ремонт на сградите на резервните обекти на БНБ и специалните технически съоръжения в тях, с което се постига покриването на изискванията на съответните нормативни документи на Министерския съвет, Министерството на отбраната и Министерството на държавната политика при бедствия и аварии.

Освен това в бюджета са предвидени средства за разходи за консултантски услуги в размер на 716 хил. лв. във връзка с проектите ДКУ АД, Касов център и развитие на интегритета и информационната система за управление на валутни резерви, за проект на статистиката на платежния баланс „Проучване на границата“ и съфинансиране от страна на БНБ по проект с Евростат по програма ФАР за разработване на вътрешни модели и подходи за измерване на риска по „Базел II“.

Разходите за материали и другите административни разходи са заложили в бюджета за 2008 г. на равнище, осигуряващо нормалното функциониране на банката. Разходите за служебни пътувания и командировки в чужбина остават на нивото на предходната година. Средствата, разчетени за обучение и специализация в чужбина, също са намалени спрямо 2007 година, но това няма да попречи на намеренията и необходимостта от по-задълбочено изучаване на опита на останалите централни банки. Следва да се отбележи, че една немалка част от този вид разходи се поемат от обучаващите централни банки и други международни институции и партньори на БНБ.

Поради важността на задачите, свързани с участието на БНБ в работата на ЕСЦБ и други европейски институции, необходимите средства са планирани в размер на 1743 хил. лв. и са свързани преди всичко с участието на представители на банката в комитети и работни групи към ЕСЦБ.

Съгласно чл. 8.2 от Устава на Комитета на европейските банкови надзорни органи (*CEBS*) членовете заплащат годишна вноска, чийто размер се определя в зависимост от гласовете, които членовете на *CEBS* имат в Съвета. За 2008 година банката е предвидила разход в размер на 218 хил. лв., които се заплащат в началото на годината.

Разходите за амортизация на дълготрайните материални и нематериални активи са 16 500 хил. лв., или 19.6% от общите разходи. Увеличението на амортизациите спрямо 2007 година с 5438 хил. лв. се дължи на разчетените амортизации на всички дълготрайни активи, които банката ще придобие през следващата година, а така също и амортизациите за инвестиционната програма, съобразени по срокове за изпълнение и разчетените средства за нея. Спазвайки изискванията на МСС 38 „Нематериални активи“, е предвидена промяна на амортизационните норми на софтуера и лицензите за ползване на програмните продукти от 15% на 25%, което води до завишаване на разходите за амортизация допълнително с около 3 млн. лв. спрямо тези за 2007 година.

При разглеждане на бюджета на банката следва да се отчита фактът, че част от дейностите на БНБ се осъществяват на принципа на възстановяване на разходите. Такива са дейностите по обслужването на Системата за брутен сетълмент в реално време (*RINGS*), на системите за сетълмент и търговия с ДЦК, фискалните услуги, предоставяни на Министерството на финансите, обслужването на Единната бюджетна сметка и Централния кредитен регистър. Приходите от такси за тези дейности възстановяват извършените разходи и като цяло покриват над 7% от текущите разходи на банката. БНБ реализира допълнителни приходи и от продажбите на възпоменателни монети.

Инвестиционната програма на БНБ е изготвена в съответствие със задачите, произтичащи от Стратегията за развитие на БНБ за периода 2004–2009 г.; от Стратегията на БНБ за развитие на наличнопаричното обращение за периода 2004–2009 г. и от Стратегията за развитие на информационните и комуникационните технологии на БНБ за периода 2003–2008 г.

Общият размер на разходите по инвестиционната програма през 2008 г. е 35 724 хил. лв., от които за финансиране на ново строителство – обект „Касов център на БНБ“, са предвидени 14 330 хил. лв., които ще се изразходват за извършване на грубо строителство на обекта. Средствата, необходими за електронизацията на БНБ, са в размер на 15 822 млн. лв., като основен приоритет е даден на подобряването на съществуващите системи, на повишаване сигурността, инфраструктурата и подобряване на управленските процеси.

Разчетени са разходи за закупуване на машини, съоръжения и технически средства за безопасността на банката в централната сграда, регионалните касови служби и за част от строящия се касов център, общо в размер на 5200 хил. лв.

За осъществяване на надеждна комуникация с ЕСЦБ централната банка участва в проекти на ЕСЦБ за изграждане на единна унифицирана инфраструктура за обмяна на съобщения и данни. Инвестициите в тази посока са в размер на 372 хил. лв., които ще бъдат необходими за закупуване на оборудване и разходи за лицензи.

Организация на изпълнението на бюджета на БНБ

Изпълнението на бюджета на БНБ за 2008 година ще продължи да се основава на разпределението на разходите по разходни центрове, което дава възможност за възлагане на по-широки отговорности и мобилизиране на по-голяма част от мениджърския състав на банката в контрола и управлението на разходите. Едновременно с това ще продължи прилагането на строги правила за текущ контрол и управление на разходите, с което се осигурява максимална ефикасност на използваните от БНБ материални и човешки ресурси.

При изпълнение на бюджета банката ще продължи да следва добрите практики за осигуряване на съответствие между отчета за изпълнение на бюджета и счетоводните регистри, с което ще осигури надеждна, вярна и точна информация за целите на оперативното управление на разходите.

С внедряването на новата Основна банкова информационна система (ОБИС) през следващата година чрез модула *Controlling* ще се постигне още по-добро планиране, оперативност, координация между разходните центрове на банката и завишен контрол при приемане, изпълнение и отчитане на бюджета на банката. Системата ще позволи по-оперативно проследяване на съществени стопански и финансови операции при изпълнението на бюджета и на съответствието им с действащите нормативни документи.

Очаквани приходи и финансов резултат за 2008 г.

При разработването на прогнозата за 2008 г. е използван принципът на предпазливост, изразяващ се в минимизиране на поеманите рискове при управлението на международните валутни резерви. Основната част от очакваните финансови приходи са в резултат от управлението на валутните резерви, чиято средна величина за целите на изготвянето на бюджета за 2008 г. се предвижда да бъде 12 150 млн. евро без монетарното злато.

Средната величина на резервите, използвана за целите на бюджета, е прогнозирана да бъде с около 28.3% по-висока спрямо тази за 2007 година.

Очакванията са за запазване темпа на растеж на валутните резерви, като основни източници ще продължат да бъдат покупките на евро от банките, бюджетният излишък на правителството, нарастването на банкнотите в обращение и реализираният доход от БНБ.

При очаквана годишна купонна доходност на портфейлите в размер на 4.04% от купоните от ценни книжа и лихви по депозити и текущи сметки лихвите и аналогичните приходи ще възлязат на около 956.5 млн. лв. В допълнение от очакваните приходи от промяна на цените на ценните книжа се предвижда доход в размер на 23.3 млн. лв. Общата доходност от управлението на валутните резерви се очаква да възлезе на 4.14%.

Разходите за лихви и аналогични разходи ще възлязат на 308.3 млн. лв. за 2008 г. при прогнозиран среден лихвен процент по лихвоносните пасиви 4.05%. За 2008 г. се очаква Българската народна банка да генерира положителен финансов резултат преди разпределение в размер на около 592 млн. лв.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1

Бюджет на БНБ

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2007 г.	Прогноза 31.XII.2007 г.	Бюджет 2008 г.
Раздел I. РАЗХОДИ ЗА ИЗДРЪЖКА НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА	72 865	68 332	84 243
1. Разходи, свързани с издръжката на паричното обращение	22 984	22 961	24 702
2. Разходи за материали, услуги и амортизация	26 115	22 956	34 385
3. Разходи за персонал	18 008	18 008	19 268
4. Разходи за социални дейности	1 852	1 852	1 862
5. Други административни разходи	2 323	1 920	2 283
6. Разходи, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	1 583	635	1 743
Раздел II. ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА	26 479	17 549	35 724
1. Финансиране на ново строителство, реконструкция и модернизация	4 483	750	14 330
2. Придобиване на машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване	2 796	1 310	5 200
3. Електронизация на БНБ	10 360	7 252	15 822
4. Инвестиции, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	7 340	6 966	372
5. Други инвестиции	1 500	1 271	0

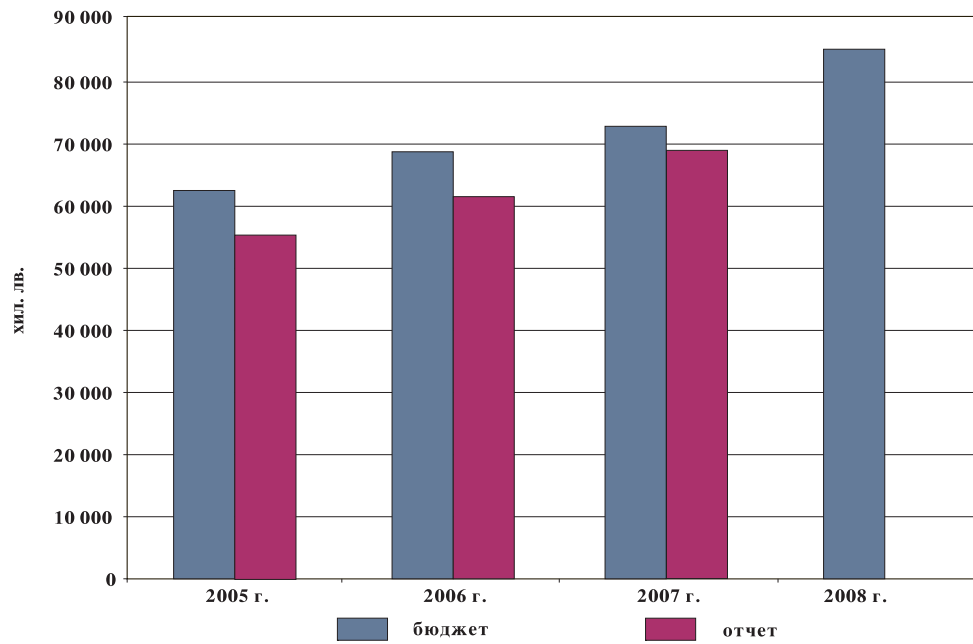
Проект за приходите и разходите на БНБ

(хил. лв.)

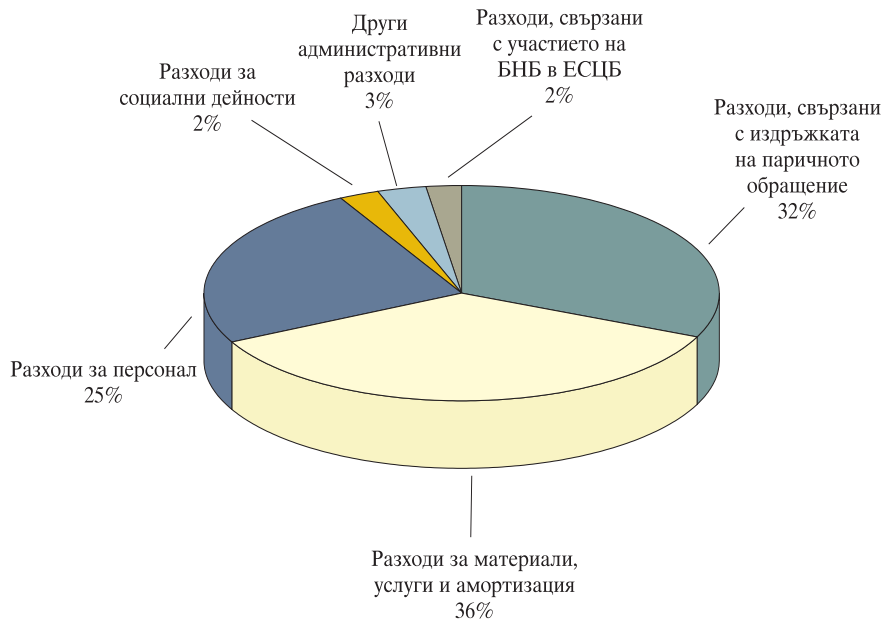
Показатели	Разчет 2007 г.	Прогноза 2007 г.	Проект 2008 г.
Приходи от лихви и аналогични приходи	567 395	683 578	956 522
Разходи за лихви и аналогични разходи	157 920	225 287	308 280
Нетен доход от лихви	409 475	458 291	648 242
Приходи от такси и комисиони	4 625	5 785	6 222
Разходи за такси и комисиони	2 700	3 500	3 500
Нетни приходи от такси и комисиони	1 925	2 285	2 722
Нетни приходи от дейността	49 000	14	23 304
Други приходи от дейността	6 500	1 451	1 892
Общо приходи от дейността	466 900	462 041	676 160
Разходи за издръжка на БНБ	72 865	68 332	84 243
Нетни приходи от дейността	394 035	393 709	591 917

Приложение 3

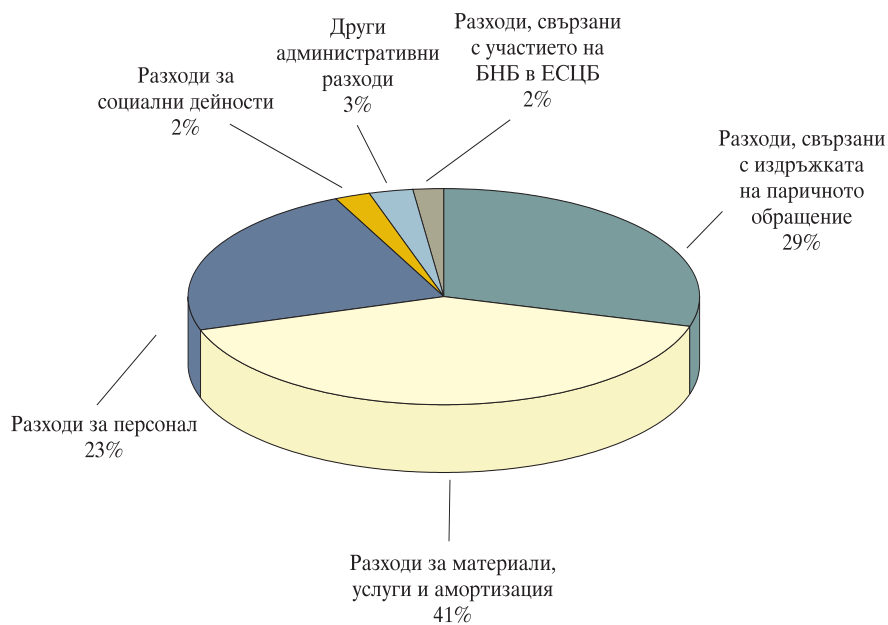
Бюджети на разходите за издръжка и тяхното изпълнение

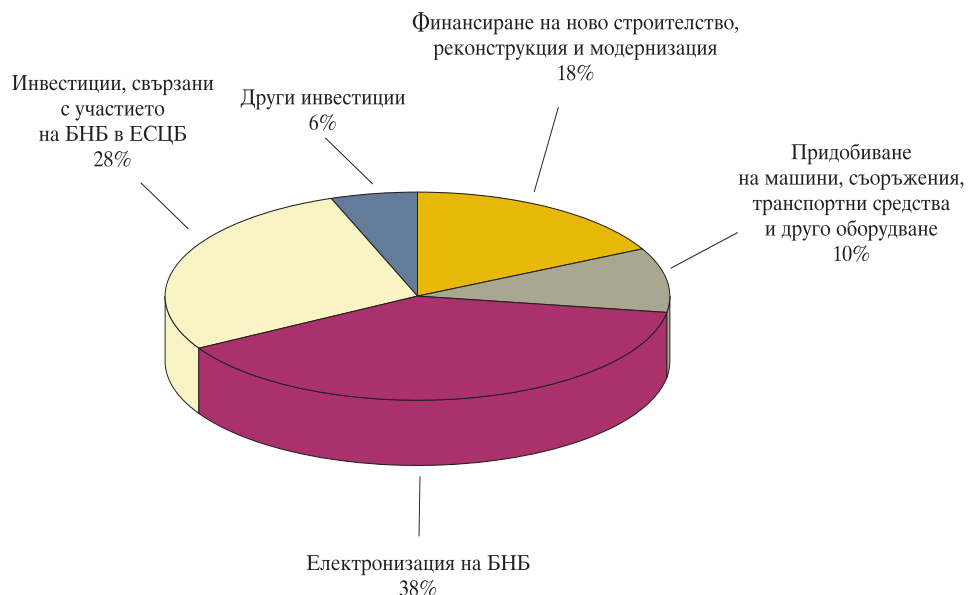
Разходи за издръжка на БНБ, 2007 г.

Разходи за издръжка на БНБ, 2008 г.

Инвестиционна програма, 2007 г.

Инвестиционна програма, 2008 г.

